Afdeling for Intensiv Behandling
Center for Kræft og Organsygdomme

Velkommen til intensiv

REGION H
Rigshospitalet

Indhold: Afdeling for Intensiv Behandling
Grafik: @Sygeplejestreger
1. udgave 2025

Indhold

Introduktion 5
At være patient på intensiv 6
Overvågnings- og behandlingsudstyr 6
Lyde og alarmer 6
Overvågningsskærm (monitor) 6
Infusionspumper 7
Respirator 7
Tracheostomi 8
Patientens bevidsthed og reaktioner 8
Medicin og vågenhed 8
Delirium 9
At være pårørende på intensiv 10
Besøg 10
Børn i hjemmet 11
Gode råd til at skabe tryghed for barnet 11
Gode råd til dig som pårørende 12
Sæt ord på: Tal med patienten i respirator 12
Skab nærvær med personlige billeder 13
Skriv dagbog 13
Kontaktliste 14
Hygiejne 15
Særligt for patienter i isolation 15
Praktiske oplysninger 18
Besøgstider 18
Pårørenderum 18

Garderobe 18
Mad og drikke til dig som pårørende 18
Overnatningsmuligheder 19
Forskning 19
Dine oplevelser er vigtige for os 20
Dagbog 22

Introduktion

Det er en stor omvæltning, når et familiemedlem eller en nær ven bliver indlagt på en intensivafdeling. Følelser som usikkerhed, frustration og bekymring er helt naturlige.

Denne pjece giver dig viden om, hvad der sker på en intensivafdeling, og hvordan du kan være der for den, du holder af. Samtidig finder du information om, hvad vi kan tilbyde dig af hjælp og støtte gennem forløbet.

Afdeling for Intensiv Behandling plejer og behandler mennesker med akut kritisk sygdom, som kræver intensivbehandling. Vi stræber altid efter at skabe trygge rammer for både patienter og pårørende, uanset om forløbet varer dage, uger eller måneder.

At være patient på intensiv

Afdeling for Intensiv Behandling giver pleje og behandling til mennesker med akut kritisk sygdom. Man kan blive indlagt, hvis man har brug for hjælp til vejrtrækningen, behandling for at stabilisere blodtrykket eller tæt overvågning efter større ulykker, infektioner eller operationer.

Overvågnings- og behandlingsudstyr

Når en patient bliver indlagt på Afdeling for Intensiv Behandling, tilkobler vi en del teknisk behandlings- og overvågningsudstyr, som hjælper os med at følge udviklingen i patientens tilstand tæt. Udstyret på de enkelte stuer afhænger af patientens sygdom og behov for pleje og behandling.

Lyde og alarmer

På stuen vil du høre lyde fra udstyret. Det kan virke forstyrrende og skræmmende, men det betyder ikke nødvendigvis, at der er noget galt. Lydene er en del af udstyrets funktion. De hjælper os med at opdage ændringer i patientens tilstand, så vi kan reagere, når det er nødvendigt.

Overvågningsskærm (monitor)

Nogle af patientens målinger, som bliver registreret af overvågningsudstyret, for eksempel hjerterytme og blodtryk, vises både på en skærm ved patients seng og i et rum, hvor personalet kan følge med.
Du kan derfor være tryg ved, at vi konstant overvåger og nøje følger med i patientens tilstand, også selvom vi ikke altid er til stede på stuen.

Infusionspumper

De fleste patienter på en intensivafdeling kan ikke spise eller drikke normalt. Derfor får de medicin, væske og nogle gange ernæring direkte i en blodåre eller i mavesækken via en plastikslange (sonde) gennem næsen. Infusionspumperne styrer, hvor hurtigt medicinen, væsken eller ernæringen gives.

Respirator

Mange patienter på en intensivafdeling har i en periode brug for hjælp til at trække vejret. Hvis en patient har behov for respiratorbehandling, bliver der lagt et plastikrør (tube) gennem munden ned i luftrøret. Patienten trækker så vejret gennem denne tube. Nogle patienter vil være sovende eller bedøvede mens de er i respirator, mens andre kan være vågne. Dette afhænger af patientens øvrige tilstand.

En patient i respirator kan ikke selv hoste slim op, og det er derfor nødvendigt at personalet hjælper med at suge slim ud af tuben med jævne mellemrum. Det kan være ubehageligt og føre til hoste eller lyde fra respiratoren.

Tracheostomi

Når en patient har behov for at være i respirator i længere tid, kan det være relevant at skifte tuben i munden ud med en tracheostomi.

En tracheostomi er en tube, der anlægges ved at lave et lille kirurgisk snit i halsen, som skaber direkte adgang til luftrøret.

Tracheostomien kan gøre respiratorbehandlingen mere behagelig for patienten. Det kan være mere komfortabelt at være vågen, og på sigt kan patienten både drikke og tale med tuben i halsen, indtil patienten selv kan trække vejret frit igen.

Patientens bevidsthed og reaktioner

Det kan være svært at få kontakt med eller kommunikere med et familiemedlem eller en nær ven, når han eller hun er indlagt på en intensivafdeling. Medicin, sygdom eller ændringer i bevidstheden kan påvirke, hvordan han eller hun reagerer på dig og omgivelserne.

Medicin og vågenhed

Patienter på intensiv har i kortere eller længere perioder brug for smertestillende medicin, sovemedicin eller beroligende medicin for at kunne modtage den nødvendige pleje og behandling.

Denne medicin kan gøre, at patienten sover tungt og ikke reagerer, når du taler til ham/hende. Det betyder dog ikke, at patienten ikke registrerer din tilstedeværelse. Tværtimod kan det være en stor trøst at mærke, at du er der.

Du kan skabe tryghed og ro for patienten ved for eksempel at holde i hånd, tale roligt, læse højt fra en bog eller et yndlingsblad eller spille musik, som har en særlig betydning. Nogle gange kan det også være nok blot at sidde stille ved sengen.

Hvis du ønsker at være til stede, når vi vækker patienten, skal du være forberedt på, at det kan være overvældende at se, at patienten ikke vågner helt op med det samme, men måske er sløv, forvirret eller har smerter. Vi vil gøre vores bedste for at gøre processen skånsom og støtte både patienten og dig undervejs.

Delirium

Mange patienter kan blive forvirrede, have mærkelige drømme eller opføre sig anderledes, mens de er indlagt på en intensivafdeling. Denne tilstand kaldes delirium. I daglig tale siger vi, at patienten er 'delirøs'.

Delirium er en almindelig reaktion, men det kan være skræmmende og give bekymringer. Ønsker du at vide mere, kan du få udleveret en pjece om delirium. Du kan også henvende dig til personalet, som kan vejlede dig i, hvordan du bedst kan støtte patienten.

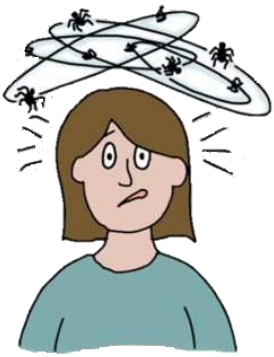

At være pårørende på intensiv

Det kan føles voldsomt og overvældende, når ens nærmeste er alvorligt syg og indlagt på en intensivafdeling. Vi ved, at det kan være svært at forstå, hvad der sker, og du kan føle, at du mister kontrollen over situationen. Derfor gør vi vores bedste for at forklare alt, hvad der sker, så du kan føle dig tryg.

Hvis du er i tvivl eller har spørgsmål, er du altid velkommen til at henvende dig. Vi opfordrer dig til at tale med os om, hvad du oplever, føler eller bekymrer dig om. Mange pårørende er bange for at forstyrre, men det er vigtigt at huske, at vi er her for at støtte både dig og patienten.

Besøg

Vi ved fra personer, der tidligere har været indlagt på en intensivafdeling, at pårørendes besøg kan være en stor trøst og støtte. I den akutte fase, hvor patienten ikke selv kan sige, om han eller hun ønsker besøg, er det som regel bedst, at det kun er de nærmeste pårørende, der kommer på besøg.

Generelt tilstræber vi, at der ikke er mere end to besøgende på patientstuerne ad gangen af hensyn til både patienter og personale. Som patient bliver man ofte hurtigt træt, og det kan være stressende at skulle forholde sig til flere besøgende ad gangen.

Hvis du føler, at der er behov for at begrænse besøgene, kan personalet hjælpe med at regulere dette. Vi vil altid handle til patientens bedste og sikre, at han eller hun får den nødvendige ro og restitution.

Børn i hjemmet

Børn med nære relationer til patienten er også velkomne til at komme på besøg. Det kan hjælpe dem med at forstå situationen bedre. Børns reaktioner kan være forskellige, så det er vigtigt at lytte til barnets behov og følelser. Personalet kan vejlede om, hvordan I skaber de bedste rammer for barnets besøg.

Gode råd til at skabe tryghed for barnet

1. Snak med barnet: Tal med barnet om, hvad der sker. Brug enkle ord og svar på spørgsmål, så barnet føler sig trygt og forstået.
2. Vær til stede: Brug tid sammen med barnet. Lyt til, hvordan barnet har det og vis interesse for barnets følelser.
3. Find trygge voksne: Hvis du har brug for en pause, kan bedsteforældre eller en anden voksen hjælpe med at give barnet tryghed.
4. Hold rutinerne: Prøv at holde fast i daglige rutiner som måltider og sengetider, så barnet har noget, der føles normalt.
5. Skab et sygdomsfrit rum: Giv barnet mulighed for at være sammen med andre børn, lege og dyrke fritidsinteresser for at få en pause fra sygdom og hospitalet.
6. Informer barnets daginstitution eller skole om jeres situation, så personalet kan være opmærksomme på barnets reaktioner og behov for støtte.

7. Søg hjælp, hvis nødvendigt: Hvis barnet har svært ved at håndtere situationen, kan du kontakte egen læge om mulighederne for hjælp.

Gode råd til dig som pårørende

Sæt ord på: Tal med patienten i respirator

Så længe patienten er i respiratorbehandling kan han eller hun ikke tale, fordi tuben går ned forbi stemmelæberne. Det kan gøre patienten forvirret, vred eller opgivende.

Selvom patienten ikke kan tale og måske sover eller er påvirket af beroligende medicin, kan han eller hun høre, hvad der bliver sagt, og fornemme hvad der foregår. Derfor fortæller vi løbende patienten om det, der sker og taler om dagligdagsting, selvom patienten måske ikke umiddelbart reagerer.

Vi opfordrer dig til at tale til/med patienten, når du er på stuen, også selvom det kan føles mærkeligt. Del for eksempel historier om familiemedlemmer, hvordan det går derhjemme, eller hvad der sker i jeres lokalområde. Selv de små detaljer om hverdagslivet eller vejret kan skabe en følelse af ro og genkendelighed. Hvis du stiller spørgsmål, så stil kun ja og nej spørgsmål.

Er patienten vågen nok, kan han eller hun prøve at skrive til dig eller på anden måde gøre sig forståelig. Vi har papir og blyant samt pegetavler, som kan bruges til at lette kommunikationen.

Skab nærvær med personlige billeder

Det kan være en god idé at medbringe billeder af patienten, familien eller af særlige begivenheder.
Billeder kan skabe en forbindelse til hverdagslivet og være en stor opmuntring og støtte. Samtidig kan det give os et bedre indblik i patientens liv og personlighed og danne grundlag for en samtale om noget velkendt og meningsfuldt. Hvis der er børn eller børnebørn, kan en tegning eller en lille hilsen også være en fin idé.

Skriv dagbog

Nogle pårørende finder det gavnlig at skrive dagbog. Det kan være en hjælp til at håndtere de mange følelser og tanker, der opstår, mens patienten er indlagt på intensivafdelingen.

Dagbogen giver dig mulighed for at sætte ord på de oplevelser og bekymringer, der fylder, og kan være med til at skabe klarhed, overblik og håb midt i en svær tid.

Dagbogen kan også være en støtte til dig selv, både nu og senere, når du ønsker at reflektere over, hvad du har været igennem. Den kan endda være en hjælp for patienten, hvis han eller hun på et tidspunkt ønsker at forstå sit eget sygdomsforløb.

Du kan også dele dagbogen med en anden fortrolig. Det kan give anledning til samtaler, hvor du føler dig lyttet til og støttet, og kan få hjælp til at bearbejde nogle af de tanker og følelser, du står med.

Sidst i denne pjece har vi gjort plads til, at du kan begynde din egen dagbog.

Kontaktliste

Vi ved, at du som pårørende skal forholde dig til rigtig mange mennesker samtidig med, at du skal prøve at tage vare på dig selv og være en støtte for patienten.

På opfordring fra tidligere pårørende finder du her en oversigt over nogle af dem, som du måske har brug for at være i kontakt med under indlæggelsen. Du kan selv notere telefonnumre og tilføje dem, som oversigten mangler.

Kontakt	Telefonnummer
Jobcenter i kommunen	
Patientens arbejdsgiver	
Forsikring	
Praktiserende læge	
Egen arbejdsgiver	

Hygiejne

Patienterne på intensiv har ofte et nedsat immunforsvar og er særligt udsatte for at få infektioner. For at beskytte patienten bedst muligt, er det en god idé altid at spritte eller vaske dine hænder, når du kommer ind på stuen.

Særligt for patienter i isolation

I nogle tilfælde bliver vi nødt til at isolere en patient. Det vil sige, at vi som personale og du som pårørende skal bruge værnemidler som kittel, handsker og mundbind, når vi går ind på stuen.

Nogle typer isolation bliver opretholdt under hele indlæggelsen, mens andre kun er nødvendige for en kortere periode.

Der kan være forskellige årsager til, at en patient skal isoleres. Oftest er det, når patienten har en bakterie, som ikke skal spredes til andre patienter. Disse bakterier er ikke nødvendigvis farlige for raske mennesker. Andre gange kan patienter blive isoleret, hvis de har en sygdom, der kan smitte personale og besøgende. I nogle tilfælde kan vi også isolere patienter med ekstraordinært lavt immunforsvar for at beskytte dem mod infektioner.

Der kan altså være mange grunde til en isolation. Derfor er det vigtigt, at du henvender dig til personalet, inden du går ind på stuen, så vi kan hjælpe dig med at tage de rigtige forholdsregler.

Hvem kan du tale med

Som pårørende til en patient indlagt på en intensivafdeling kan tilværelsen ofte føles kaotisk. Det kan derfor være en god idé at dele sine tanker og følelser med andre – uanset om det er familie, venner eller os.

Du er altid velkommen til at henvende dig, hvis du har spørgsmål eller har brug for nogen at tale med. Der er også mulighed for at få en mere formel samtale med den læge og sygeplejerske, der behandler patienten.
Vi anbefaler, at denne samtale foregår i dagtimerne, og at I er mindst to pårørende, der deltager i samtalen, så I kan støtte hinanden og sammen huske de vigtige detaljer.

Du kan også tale med hospitalets præst eller imam, eller få deres hjælp til at komme i kontakt med en repræsentant for din trosretning. De kan hjælpe dig, når temaer som tro, tvivl, håb eller angst presser sig på. Du behøver ikke at være troende for at få glæde af en samtale med præsten eller imamen – deres støtte er til for alle.
Vi formidler gerne kontakten, men du er også velkommen til at henvende dig til dem direkte i stueetagen. Alle samtaler er fortrolige.

Når du er i afdelingen, vil du møde andre pårørende. Nogle har brug for at sidde i stilhed, mens andre gerne vil tale. Begge dele er helt naturligt.
Det kan være en støtte at dele tanker og erfaringer med nogen, der forstår situationen, men det er også helt okay at trække sig og finde ro alene. Tag hensyn til hinanden, og mærk efter hvad du selv har behov for i øjeblikket.

Udvælg én kontaktperson

Vi værner om patientens privatliv og informerer kun de nærmeste pårørende om patientens tilstand. For at lette kommunikationen beder vi jer om at udpege én kontaktperson, som kan være bindeleddet til afdelingen. Denne kontaktperson kan efterfølgende dele informationer med de øvrige pårørende.

Patientens ejendele

Da det er småt med skabsplads på stuerne, beder vi dig tage patientens tøj og værdigenstande med hjem, så længe han eller hun er indlagt på intensivafdelingen.

Praktiske oplysninger

Besøgstider

Afdelingen har fri besøgstid, hvilket betyder, at du er velkommen til at komme på besøg døgnet rundt. Vi beder dig have forståelse for, at der kan være ventetid i forbindelse med undersøgelser eller andre aktiviteter på stuen.
I sådanne tilfælde kan du vente i afdelingens pårørenderum eller i forhallen, hvor der er sofaer, stole og caféer.

Pårørenderum

Når du ikke er på patientstuen, er du velkommen til at opholde dig i et af afdelingens fire pårørenderum. Der kan til tider være mange pårørende i afdelingen, og det kan derfor være, at du skal dele rummet med andre.

Garderobe

Der er et garderobeskab til overtøj ved afdelingens information. Grundet risiko for tyveri på hospitalet opfordrer vi til, at du ikke efterlader penge og andre værdigenstande uden opsyn.

Mad og drikke til dig som pårørende

I afdelingen har vi et tekøkken, hvor du har mulighed for at lave kaffe og te. Vi kan desværre ikke tilbyde mad, men henviser til forhallen, hvor der er forskellige muligheder for at købe mad og drikkevarer.
Du er velkommen til at tage din mad med op i afdelingen. Her har du også mulighed for at opbevare det i køleskabet i tekøkkenet.

Overnatningsmuligheder

Vi har ikke egentlige overnatningsmuligheder for pårørende. Hvis du bor langt væk og er pårørende til en patient indlagt på Rigshospitalet, kan du leje et værelse på Patienthotellet, hvis der er ledige værelser. Er der ikke ledige værelser på Patienthotellet, henviser vi til andre hoteller i København.

Du skal selv bestille værelse på Patienthotellet på telefon 35 45 28 28 eller e-mail patienthotel.rigshospitalet@regionh.dk.

Kommer du fra Færøerne eller Grønland er der mulighed for ophold på særlige patienthoteller. Sekretærerne i afdelingen kan i dagtimerne hjælpe dig med oplysninger om overnatningsmuligheder, priser og mulighed for refusion af udgiften.

Forskning

Forskning er en vigtig del af vores arbejde i Afdeling for Intensiv Behandling. Vi forsker i, hvordan vi kan forbedre behandlinger – både for vores egne patienter, nationalt og internationalt.

Du kan som pårørende blive spurgt om patientens deltagelse i et forskningsprojekt. Hvis det sker, får du mundtlig og skriftlig information om projektet samt tid til at overveje patientens deltagelse i projektet.

Dine oplevelser er vigtige for os

Du er altid velkommen til at kontakte os, hvis du har spørgsmål, mangler information eller bare har brug for at tale med nogen. Vi stræber efter at skabe en tryg og behagelig atmosfære for både patienter og pårørende.

Hvis du har forslag til, hvordan vi kan forbedre forholdene for patienter og pårørende, vil vi meget gerne høre dem. Din feedback er vigtig for os.

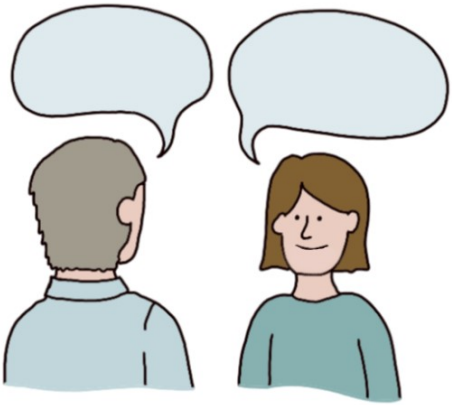

Sc

Dagbog

Når tiden står stille – dagbog fra intensiv.

Kontakt

Rigshospitalet
Center for Kræft og Organsygdomme
Afdeling for Intensiv Behandling
Afsnit 4131

Opgang 3, 3. sal
Inge Lehmanns Vej 5
2100 København Ø

Telefon: 35 45 41 31

Du er velkommen til at ringe på alle tider af døgnet.
Vi kan være svære at få fat på, når vi har vagtskifte
i følgende tidsrum:

07.30 – 08.00
15.30 – 16.00
23.30 – 24.00